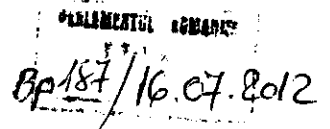
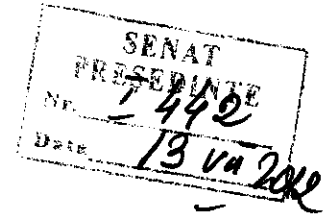

București, 10 iulie 2012

ACADEMIA ROMÂNĂ
Președinte

Către

BIROUL SENATULUI ROMÂNIEI

↓ G.
16.7.2012
R1

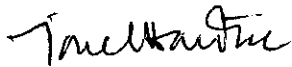
Conducerea Academiei Române vă transmite, alăturat, punctul de vedere al Institutului de Biologie București, director acad. Octavian Popescu, asupra textului propunerii legislative privind unele măsuri pentru protejarea resurselor piscicole din Delta Dunării, îmbunătățirea calității vieții în Delta Dunării, întărirea instituțională a Administrației Rezervației Biosfera Delta Dunării și Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură:

1. Prezenta propunere legislativă urmărește creșterea influenței politice în managementul Rezervației Biosferei Delta Dunării, ceea ce va contribui la o degradare și mai accentuată a situației actuale. Prezența Președintelui Comisiei Permanente Comune a Camerei Deputaților și a Senatului pentru relația cu UNESCO și Directorul General al Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, ca membri cu drepturi depline în Consiliul Științific al Rezervației (art.34), va altera capacitatea de management pe baze științifice al rezervației.
2. Interzicerea temporară a pescuitului comercial nu va avea efecte notabile atât timp cât nu este stopat braconajul (în special pescuitul electric), iar populația locală nu este implicată activ în controlul și prevenirea actelor de braconaj.
3. În vederea refacerii ihtiofaunei, este necesară inițierea unor programe de repopulare cu puiet a lacurilor Deltei Dunării, în special pentru speciile cu valoare economică ridicată, care au fost supraexploatate în ultimii ani.
4. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură este împuternicită să desfășoare activități economice proprii, să dețină sau să achiziționeze terenuri, amenajări piscicole și utilități pentru dezvoltarea propriei baze de monitorizare a bazinelor piscicole naturale sau pentru turism piscicol

- (art. 22), ceea ce va da mână liberă acestei agenții să acționeze peste Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării în administrarea lacurilor deltei.
5. Acordarea dreptului de custodie arii protejate Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (art. 23), agenție care nu prezintă competențe științifice în acest sens, va avea drept efect degradarea accentuată și a altor arii protejate din țară, mai ales prin coroborarea cu prevederile art. 23.
  6. „Controlul” populațiilor de păsări ihtiofage „dezvoltate în exces” (art. 32), ca soluție de revitalizare a fondului piscicol, este o măsură inadmisibilă, ținând cont că Delta Dunării a fost declarată Rezervație a Biosferei, se află în Patrimoniul Natural Mondial UNESCO, este sit Natura2000 tocmai ca urmare a biodiversității ridicate și a faptului că specii unice la nivel european sau aflate pe cale de dispariție își găsesc adăpostul aici (pelicanul creț, cormoranul pitic, pescărelul etc.). Populațiile de păsări sunt reglate în mod natural ca urmare a dispariției resurselor de hrană, ele fiind chiar mai afectate decât populația umană de dispariția peștelui. În urmă cu 20 de ani, înainte de exploatarea masivă a ecosistemelor Deltei Dunării, populațiile de păsări coexistau pașnic alături de comunitățile locale în condițiile în care populația umană era mult mai numeroasă.

Având în vedere cele prezentate mai sus, vă rugăm să binevoiți a ne sprijini în demersurile de anulare a acestei propuneri legislative și retragerea ei de la Senat.

Anexă: Sugestii pentru managementul Rezervației Biosferei Delta Dunării în vederea diminuării degradării actuale.

Acad. Ionel Haiduc

Președintele Academiei Române

Sugestii pentru managementul Rezervației Biosferei Delta Dunării în vederea diminuării degradării actuale

Sumar

Delta Dunării dispune de o biodiversitate unică la nivel european, valoarea ei deosebită fiind recunoscută după 1990 prin declararea ca Rezervație a Biosferei și includerea într-o serie de programe și convenții internaționale, cum ar fi Convenția RAMSAR a zonelor umede de importanță internațională, în programul UNESCO Omul și Biosfera și în Patrimoniul Cultural și Natural al UNESCO. Cu toate acestea, pe fondul dezvoltării activităților economice în perimetrul rezervației și a lipsei mecanismelor unui control adecvat din partea Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD), în prezent se constată declinul biodiversității ecosistemelor naturale precum și scăderea capacității lor de a susține populația umană. Pe lângă degradarea accentuată a unor ecosisteme ca urmare a creșterii numărului de construcții, a turismului agresiv, a braconajului excesiv și a utilizării substanțelor chimice periculoase în agricultură, scăderea resurselor piscicole produce o deosebită îngrijorare, pescuitul reprezentând atât o ocupație tradițională pentru populația locală, cât și resursă de hrană pentru fauna deltei, declinul ihtiofaunei având grave repercusiuni asupra verigilor trofice superioare. Considerăm ca întărirea capacității de control a ARBDD, reducerea braconajului, implicarea activă a populației locale în activitățile de control și gestionare a resurselor naturale ale deltei, interzicerea vânătorii, inițierea unui program de educație ecologică a turiștilor sosiți în perimetrul rezervației, ameliorarea circulației apei în lacurile colmatate, repopularea lacurilor cu specii piscicole de importanță economică sunt câteva măsuri urgente care se impun în vederea stopării declinului actual al biodiversității Deltei Dunării.

Situația actuală

Problemele identificate pe parcursul ultimelor decenii au ca origine atât (1) surse naturale, cum ar fi modificarea regimului termic și hidrologic, materializată în creșterea temperaturii la valori extrem de ridicate pe timpul verii, creșterea frecvenței inundațiilor, creșterea ratei de evaporare și scăderea adâncimii lacurilor, cât mai ales (2) intervenții antropice. Astfel de intervenții sunt: creșterea concentrației nutrienților în Dunăre (ceea ce a avut ca efect eutrofizarea), lucrările hidrotehnice pentru ameliorarea navigației pe brațele Sulina și Sfântu Gheorghe (care au determinat eroziunea accentuată a malurilor, adâncirea șenalului navigabil, dar și scăderea nivelului pânzei freatice în zonele adiacente), construcțiile efectuate în diferite zone pentru dezvoltarea infrastructurii de turism (însotite de „îngrădirea proprietății” și apariția unor diguri pentru limitarea accesului, care au însă ca efect înrăutățirea circulației apei), vânătoarea, braconajul excesiv, incendierea stufului pe arii extinse, intensificarea navigației în deltă și apariția ambarcațiunilor cu motoare puternice (care generează valuri mari, cresc eroziunea malurilor și afectează biocenozele acvatice), creșterea

numărului de turiști care nu respectă o conduită ecologică în rezervație (ceea ce creează probleme pentru conservarea biodiversității dar și pentru managementul deșeurilor); nu în ultimul rând, reducerea masivă a locurilor de muncă în regiune (prin închiderea șantierului Sulina, a fabricilor de prelucrare a peștelui etc.), concesionarea luciului de apă și supraexploatarea au determinat creșterea presiunii populației asupra resurselor naturale ale deltei. Ca efect al acțiunii sinergice a tuturor acestor factori, în prezent se constată o reducere a biodiversității, ceea ce în final se răsfrânge asupra intereselor economice din regiune prin dispariția resurselor generatoare de servicii ecosistemice (biodiversitatea stând la baza generării acestor beneficii, MEA 2005¹, TEEB 2009²).

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană (UE), teritoriul rezervației a intrat sub protecția legislației de mediu europene care include între altele: Directiva Păsări, Directiva Habitate, Directiva Cadru Apă, Directiva pentru Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIA), Directiva pentru Evaluarea Strategică a Mediului (SEA) etc. Acest fapt implică obligativitatea din partea României ca pentru dezvoltarea unor investiții viitoare să se evalueze **impactul integrat** al proiectelor și activităților din regiune asupra mediului; în cazul nerespectării legislației de mediu europene, România riscă procedura de *infringement* la Curtea Europeană de Justiție și plata unor amenzi uriașe.

În acest context, considerăm ca este necesară o nouă abordare în managementul RBDD, în care componentele de protecție a mediului și conservare a naturii să fie accentuate, urmând ca investițiile viitoare din regiune să fie planificate în conformitate cu normele europene și dezvoltate în spiritul *environmental-friendly*, dar și limitate în funcție de **capacitatea de suport biologic** a rezervației.

Pentru reducerea presiunilor identificate, recomandăm ca politica de management durabil să ia în considerare următoarele aspecte:

1. Întărirea capacității instituționale a ARBDD în vederea exercitării unui control adecvat asupra activităților desfășurate în perimetrul rezervației. Consiliul științific al ARBDD, alcătuit din cercetători cu o bună reputație profesională, trebuie să reprezinte forul suprem pentru luarea deciziilor de management al rezervației pe baze științifice; o bună colaborare cu ministerele de resort, Consiliul Județean Tulcea, consiliile locale, Garda de Mediu, Agenția de Protecție a Mediului, Poliția de Frontieră și comunitatea locală sunt esențiale în vederea finanțării și implementării măsurilor decise de ARBDD. De asemenea, întrucât zona are o deosebită importanță internațională, se află sub protecția multor convenții și programe internaționale și este sit NATURA2000, recomandăm implicarea unor reprezentanți ai Comisiei Europene (DG-ENV), Comisiei Internaționale de Protecție a Fluviului Dunărea (ICPDR), UNESCO (în calitate de for consultativ), în vederea asigurării unui management în conformitate cu normele internaționale. Cooptarea de voluntari de mediu din echipe internaționale poate asigura un schimb de experiență activ între personalul implicat

---

¹ Millennium Ecosystem Assessment, 2005 – *Ecosystems and Human Well-being: Opportunities and Challenges for Business and Industry*. <http://www.millenniumassessment.org/en/Synthesis.aspx>

² TEEB, 2009: *The Economics of Ecosystems and Biodiversity for National and International Policy Makers*. Summary: Responding to the Value of Nature. Printed by Welzel & Hardt. Wesseling, Germany 47 pp.

în activitatea ARBDD și cei care lucrează în alte arii protejate. Achiziționarea unor șalupe rapide, constituirea unor echipe mixte de control formate din agenți de mediu și pescari cu experiență, împuternicirea comunității locale cu drept de control, precum și efectuarea de verificări curente pe teritoriul rezervației, inclusiv pe timpul nopții, pot contribui la reducerea braconajului.

2. Ținând cont că Delta Dunării beneficiază de statutul de zonă defavorizată tocmai datorită izolării și condițiilor dificile de viață pentru locuitori, bunăstarea populației locale precum și utilizarea resursei umane disponibile în zonă ar trebui să fie incluse cu prioritate în politica de management a rezervației, alături de conservarea biodiversității, restul politicilor economice fiind circumscrise acestor priorități.

3. Consultarea și participarea populației chiar de la începutul derulării unui proiect cu implicații locale poate contribui substanțial la acceptarea proiectului, îmbunătățind șansele de implementare.

4. Ca urmare a lipsei locurilor de muncă în zonă, pescuitul și agricultura reprezintă activități de subzistență pentru majoritatea populației locale; procentul șomerilor în zonă este extrem de ridicat, datele statistice fiind subevaluate (18,6%, conform cu recensământul populației din 2002). Odată cu dezvoltarea unor alternative economice viabile care să le permită accesul la alte surse de venit (de exemplu, participarea la dezvoltarea eco-turismului prin oferte de cazare, vânzarea de obiecte artisanale, servicii de ghizi, rangeri, formarea unor echipe mixte de control alături de ARBDD etc.), presiunea localnicilor asupra resurselor naturale se va putea diminua, ceea ce va avea un efect benefic asupra biodiversității. Până la ameliorarea situației locurilor de muncă în zonă, sugerăm ca taxele aplicate rezidenților, a căror existență se bazează exclusiv pe ocupații tradiționale (pescuit, creșterea animalelor, pășunat, culturi ecologice), să fie modice.

5. Dorința puternică de a atrage turiști în zonă face ca politica față de locuitorii Deltei Dunării să fie restrictivă. În comparație cu mulți dintre vizitatori, localnicii au în general un comportament mult mai adecvat din punct de vedere ecologic, deoarece existența lor depinde de gestionarea adecvată a resurselor naturale ale deltei. Acest fapt duce la apariția unui sentiment de nemulțumire profundă în rândul populației locale și perceperea turistului ca pe un competitor la resursele limitate de hrană – situația ar putea fi evitată prin acordarea acelorași drepturi și populației locale și turiștilor. De asemenea, drepturile rezidenților nu ar trebui limitate pentru favorizarea investitorilor nou-veniți, care nu au capacitatea de a înțelege necesitatea protejării resurselor naturale, ci dimpotrivă, sunt orientați pe obținerea de profit rapid, prin orice mijloace. Spre deosebire de alte zone, rezervația este protejată atât de o serie de convenții internaționale cât și de numeroase directive europene, nerespectarea lor putând atrage sancțiuni severe pentru țara noastră.

Măsuri sugerate pentru îmbunătățirea managementului ecologic al RBDD

Datorită interdependenței puternice dintre ecosistemele acvatice și cele terestre, mai ales pe teritoriul unei zone umede cum este Delta Dunării, cauzele care au dus la degradarea actuală, precum și măsurile care urmăresc îmbunătățirea stadiului ecologic actual trebuie

abordate de o manieră sistemică, integrată. În acest sens, măsurile vor trebui adresate atât zonelor acvatice, cât și zonelor terestre pe care se desfășoară majoritatea activităților antropice.

1) Marcarea zonelor protejate

Limitele zonelor strict protejate și a zonelor tampon trebuie marcate clar și semnalizate, atât în teren cât și pe hărți și materiale publicitare ale RBDD.

Accesul în **zonele strict protejate** să aibă loc numai pe baza unui permis special emis de ARBDD pentru activități de cercetare și monitorizare; din rândul populației locale să poată fi angajați „rangeri”, după o instruire specială privind importanța zonei și a speciilor ocrotite aflate în arealul respectiv. Activități cum ar fi turismul, pescuitul sau vânătoarea să fie strict interzise în aceste zone.

Accesul în **zonele tampon** să fie permis numai în baza unei autorizații emise de ARBDD pentru derularea de activități ca: recoltare resurse vegetale, pășunat, pescuit sportiv și comercial, turism etc. Persoanele care obțin acest permis trebuie să respecte un anumit regulament (de exemplu, comportament civilizată față de mediu, cantitate limitată de pește/persoană, pescuitul speciilor periclitată strict interzis, vânătoarea sportivă interzisă, pe terenurile agricole să nu fie permisă utilizarea pesticidelor sau a îngrășămintelor chimice, gunoiul să fie reciclat etc.)

2) Popularizarea speciilor periclitată și a habitatelor protejate

Biodiversitatea remarcabilă a Deltei Dunării atrage anual mii de iubitori ai naturii, dornici să admire peisajele deosebite și să observe speciile rare în mediul lor natural. Materiale publicitare prezentând aceste specii și habitate (însoțite și de solicitarea clară de a le observa fără a le deranja) trebuie să fie disponibile la toate centrele de informare, la punctele Navrom de vânzări bilete sau pe navele rapide pentru pasageri, la punctele de vânzare a carburanților, în magazinele locale etc.

3) Stabilirea unui regulament al turistului care vizitează RBDD

Ca și alte zone protejate din lume, RBDD trebuie să aibă un cod de conduită adecvată pentru turiștii care vizitează zona (cu specificații clare **Permis/Interzis**, precum și un **sistem de amenzi** în cazul încălcării acestui regulament); acest regulament trebuie afișat în locuri vizibile pe întreg teritoriul Deltei Dunării (panouri, pe spatele hărților, oferit ca fluturaș odată cu biletele etc.). Deși există mai multe posibilități de a intra în RBDD, considerăm că distribuirea și afișarea acestui regulament în punctele de informare (Tulcea, Crișan, Sulina), în localitățile situate de-a lungul brațului Sfântu Gheorghe, în punctele de vânzare a билетelor pe navele de pasageri sau în stațiile de vânzare a carburanților, camping-uri, pensiuni ar crește șansele ca turiștii să se poată familiariza cu aceste reglementări și să le respecte.

4) Dezvoltarea unui program de *training* ecologic pentru turiști și populația locală

La punctele de informare existente deja în Delta Dunării (Tulcea, Crișan, Sulina) poate fi inițiat un program de *training* ecologic pentru turiști (în perioadele aprilie – octombrie), în timp ce în perioada de iarnă (noiembrie – martie) acest sistem poate fi adaptat pentru populația locală. Programul poate include cursuri cu aplicabilitate practică de ecologie și conservarea naturii, filme, întâlniri cu experți de mediu (naționali și internaționali), acțiuni cu

profil ecologic, și trebuie să fie orientat către creșterea capacității de informare a publicului în ceea ce privește valorile naturale ale deltei, beneficiile aduse de acestea și motivele pentru care aceste valori trebuie conservate, relațiile trofice și implicațiile pentru populația umană, modalitățile de a asigura o exploatare durabilă a zonei etc.

Personalul care deservește companiile de exploatare a stufului trebuie să parcurgă un instructaj cu profil ecologic pentru a putea recolta stuful reducând cât mai mult impactul negativ asupra faunei care cuibărește în zonă.

Cursurile de educare ecologică reprezintă o practică și în alte zone protejate din lume. De exemplu, în Andaluzia, oamenii participă la un curs de protecția mediului înainte de obținerea permisului de pescuit (<http://www.andalucia.com/rural/fishing.htm>).

5) Zonele de campare

Campingurile trebuie să fie amenajate în zonele tampon, în locuri special desemnate, care oferă toate facilitățile necesare (colectarea deșeurilor, sistem de reciclare a reziduurilor, fose septice etc.). Hărți cu zonele de campare din deltă trebuie să fie disponibile la punctele de informare, la punctele de vânzări bilete pentru navele de transport pasageri și la stațiile de vânzare carburanți. Pe spatele acestor hărți trebuie menționat regulamentul turistului, precum și amenzi aplicate în cazul încălcării acestui regulament (vezi #3). În cazul în care aceste materiale de avertizare nu sunt disponibile, iar turiștii nu sunt informați despre poziționarea spațiilor permise de campare sau despre regulamentul în vigoare pe teritoriul RBDD, nu pot fi percepute amenzi.

6) Controlul accesului/vitezei bărcilor cu motor

Datorită creșterii numărului de bărci cu motoare puternice pe teritoriul Deltei Dunării și a neaplicării restricțiilor de viteză, se formează valuri mari care degradează malurile și afectează grav ecosistemele ripariene. Problema a fost deja semnalată Comisiei Internaționale pentru Protecția Fluviului Dunărea (ICPDR) și Comisiei Europene de către *European Anglers Alliance* (EAA), ca urmare a impactului negativ asupra peștilor și a puietului de pește.

Ținând cont de biodiversitatea ridicată a deltei, precum și de faptul că aici trăiesc multe dintre speciile periclitate din Europa, traficul ambarcațiunilor de agrement ar trebui strict controlat și viteza limitată drastic. Bărcile cu motoare puternice perturbă nu doar comunitățile acvatice (ca urmare a resuspensiei sedimentului fauna bentonică poate fi afectată sever; de asemenea, valurile pot arunca pe mal icre și alevini, compromițând reproducerea ihtiofaunei), dar datorită zgomotului au un impact negativ și asupra avifaunei, periclitând cuibăritul și creșterea puilor. Efectul este cu atât mai pronunțat cu cât ecosistemul are dimensiuni/adâncimi mai reduse.

De aceea, accesul bărcilor cu motor precum și viteza lor la traversarea zonelor tampon ale rezervației trebuie limitat, ținându-se cont de perioada de reproducere/creștere a puilor, precum și de capacitatea de suport biologic a zonei. Accesul bărcilor de agrement cu motoare mai puternice de 25 CP poate fi permis numai în zonele economice și de-a lungul canalelor Sulina și Sfântu Gheorghe, utilizate pentru navigație. Excepție fac ambulanțele și ambarcațiunile instituțiilor oficiale (poliția de frontieră, ARBDD etc.).

7) Stabilirea unor măsuri economice echitabile față de populația locală

Împărțirea echitabilă a beneficiilor rezultate din creșterea turismului poate crea avantaje pentru toate părțile implicate: pe termen lung, atât populația locală, cât și turiștii și

ARBDD ar avea de câștigat, creându-se premisele unei dezvoltări economice durabile. De exemplu: angajarea pescarilor locali în calitate de ghizi poate duce la controlul accesului turiștilor în zonele strict protejate; rețeaua complicată de canale face dificil accesul vizitatorilor către destinațiile dorite – pe perioada sezonului turistic ar fi benefic ca pescarii să îi însoțească pe turiști. Activitatea de ghid trebuie reglementată prin intermediul ARBDD – ghizii trebuie să primească un permis special și să participe la un *training* prin care să fie instruiți care sunt locurile ce pot fi vizitate, zonele care trebuie evitate întrucât sunt strict protejate, care sunt speciile protejate etc. O parte din veniturile obținute astfel (de exemplu, 10%) pot fi redirecționate către ARBDD pentru materiale publicitare și organizarea *training*-urilor. Populația locală poate fi implicată de asemenea în producerea de materiale artisanale, produse tradiționale etc.; pentru grupurile de turiști ar putea fi interesantă organizarea unor seri cu specific local (dans, povești, mese tradiționale etc.).

8) Implicarea membrilor comunității locale în acțiunile de control ale Gărzii de Mediu

Întrucât personalul de control al ARBDD este limitat, s-ar recomanda să se stabilească o colaborare strânsă între Garda de Mediu și pescarii locali pentru a putea evita abuzurile venite atât din partea turiștilor, cât și a braconierilor. Pentru efectuarea controalelor, ar trebui înființat un **organism de control** superior celui existent, independent din punct de vedere politic, format din personal al ARBDD și reprezentanți ai comunității locale; rolul acestui organism ar fi de a asigura transparența decizională în cazul sancțiunilor aplicate și gestionării fondurilor obținute astfel.

9) Organizarea unui sistem transparent de comunicare între ARBDD, Ministerul Mediului și comunitatea locală

Înființarea unui site de internet și a unei linii telefonice cu apel gratuit prin care să poată fi semnalate permanent sugestii/plângeri referitor la activitatea derulată pe teritoriul Deltei Dunării ar putea sprijini sistemul de control al ARBDD și semnalarea neregulilor în timp real. Acest sistem trebuie să fie transparent, deschis publicului, conectat cu site-ul Ministerului Mediului și eventual cu alți parteneri interesați de derularea activității în Delta Dunării pentru a permite scurtarea timpului de reacție și intervenție.

10) Stabilirea unui sistem strict de amenzi

După **popularizarea și semnalizarea** regulamentului astfel încât să fie cunoscut de vizitatorii Deltei Dunării, pentru încălcarea lui se poate stabili un sistem de amenzi care să includă, de exemplu: (1) **avertizare** – o amendă redusă (de exemplu, 200 RON/50 EUR) însoțită de o primă notificare semnată de agentul constatator; (2) **creșterea penalizării** – pentru cea de-a doua încălcare, amenda ar crește de 5 ori (1000 RON/250 EUR) însoțită de cea de-a doua notificare semnată; (3) **interzicerea accesului în rezervație** – dacă se constată a treia încălcare a regulamentului, amenda ar crește la 2000 RON/500 EUR, persoana fiind evacuată de pe teritoriul rezervației cu interzicerea accesului pentru o perioadă de 1-3 ani.

Utilizarea unui sistem de înregistrare electronică, conectat la site-ul DDBRA și Ministerul Mediului ar asigura **transparența** asupra rezultatelor controalelor și ar permite comunicarea informației în timp real (vezi #9).

11) Dezvoltarea unei politici specifice pentru pescuit și vânătoare sportivă

Luând în considerare faptul că multe specii de păsări și pești migrează în Delta Dunării pentru reproducere și creșterea puilor, ar trebui dezvoltate reguli stricte adaptate la specificul zonei: pescuitul turistic să fie permis pentru câteva exemplare din speciile neprotejate, pescuitul speciilor protejate să fie strict interzis, vânătoarea să fie strict interzisă etc. Numărul și tipul instrumentelor de pescuit permise pe teritoriul RBDD trebuie să fie specificate în regulament. Pescuitul cu echipament electric trebuie eradicat de pe teritoriul RBDD (singura excepție admisă fiind în cazul permiselor speciale de cercetare). Alte sugestii pot fi găsite, de exemplu, pe site-ul Parcului Național Kakadu, Australia <http://www.environment.gov.au/parks/kakadu/visitor-activities/fishing-boating.html#fishing>

12) Implementarea legislației europene de mediu

Ca țară membră a UE, România are obligația să implementeze legislația de mediu a UE. Delta Dunării reprezintă un capital natural cu o valoare remarcabilă pentru UE; pe lângă faptul că zona este declarată Rezervație a Biosferei, delta este inclusă în Rețeaua Natura2000, și protejată de Directiva Habitare, Directiva Păsări, Directiva Cadru Apă, Directiva pentru Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIA), Directiva pentru Evaluarea Strategică a Mediului (SEA) etc. În acest sens, misiunea RBDD este de a urmări și verifica respectarea acestei legislații în dezvoltarea viitoarelor proiecte regionale, precum și de a lua măsuri ca viitoarele proiecte să fie implementate de o manieră care să afecteze cât mai puțin mediul (de exemplu: viitoarele locuințe/pensiuni trebuie construite din materiale *eco-friendly*, să aibă un consum energetic minim etc.). Pe termen lung, este necesară o strategie de dezvoltare elaborată cu sprijinul planificării peisagistice (*landscape planning*) pentru se stabili un echilibru între proiectele de infrastructură și conservarea naturii, în funcție de capacitatea de suport biologic a zonei vizate; de asemenea, trebuie luat în considerare faptul că proiectele respective pot avea un efect negativ cumulat asupra mediului (acest impact fiind evaluat cu ajutorul directivei SEA).

12) Restaurarea ecologică a unor ecosisteme acvatice

În prezent, ca urmare a multiplelor presiuni naturale și antropice, se constată colmatarea unor canale, reducerea adâncimii în unele lacuri, dispariția/degradarea zonelor inundabile utilizate ca habitat de reproducere pentru pești etc. În plus, pe fondul impactului schimbărilor climatice, la nivel regional este prognozată o reducere a nivelului precipitațiilor precum și creșterea temperaturii, în special în perioada de vară, ceea ce va avea ca efect accentuarea degradării habitatelor, afectând implicit și flora și fauna.

Pentru a preveni degradarea stării ecosistemelor acvatice, ar trebui îmbunătățită circulația apei prin refacerea și menținerea legăturii între brațele Dunării și canalele interioare (de exemplu, în zona Babina Cernovca, deși prin proiectul de renaturare această legătură a fost refăcută, canalul a fost barat ulterior datorită unor interese locale; reabilitarea canalelor Ivancea, Sonda, Împutița etc.). Un studiu de fezabilitate asupra ameliorării condițiilor hidromorfologice din RBDD ar putea contribui la selectarea punctelor cheie în care trebuie intervenit, astfel încât intervenția antropică să fie minimă.

13) Pentru sezonul turistic, publicul țintă trebuie să fie iubitor de natură

Considerând faptul că zona este protejată pentru biodiversitatea sa remarcabilă, dar că în prezent aceasta este amenințată de supraexploatare, atât datorită turismului agresiv cât și

datorită braconajului, prioritatea pachetelor turistice ar trebui să fie atragerea iubitorilor de natură care să poată proteja/respecta valorile locale. Prin programe publicitare adecvate, publicul țintă ar fi reprezentat de familii tinere, copii, pensionari, iubitori de păsări, doritori de liniște și izolare, și mai puțin de vânători și pescari – asemenea programe ar permite diminuarea presiunilor existente și refacerea comunităților de păsări și a ihtiofaunei.

14) Diminuarea braconajului asupra sturionilor

În prezent, existența speciilor de sturioni este extrem de periclitată, astfel încât conservarea lor a devenit o prioritate inclusiv pe agenda Comisiei Europene, în cadrul Strategiei Dunării (EUSDR). Cu sprijinul Ariei Prioritare 6 din cadrul EUSDR, în ianuarie 2012 s-a înființat *Danube Sturgeon Task Force*, a cărei misiune este implementarea programului *Sturgeon 2020* care să asigure conservarea acestor specii deosebit de valoroase din punct de vedere ecologic și economic.

Stimularea unor măsuri care să permită pescarilor locali să obțină venituri alternative din turism (cazare, angajarea în calitate de ghizi, *rangeri*, vânzarea de produse tradiționale, artizanat etc.), precum și educația ecologică (programe prin care să se explice avantajele exploatării pe termen lung a sturionilor ajunși la maturitate – lăsați în libertate, ei se pot reproduce timp de câțiva ani înainte de a fi consumați, ceea ce, pe termen lung poate contribui la redresarea populațiilor de sturioni sălbatici) împreună cu un sistem aspru de amenzi pentru cei care încalcă legea pot contribui la diminuarea braconajului. După reechilibrarea populațiilor, se pot realiza grupe mixte alcătuite din pescari experimentați și turiști dornici să participe la capturarea lor (datorită dificultății de a fi pescuiți, este puțin probabil ca un turist neexperimentat să îi poată prinde); totuși, o strategie de succes în alte părți ale lumii este prinderea și eliberarea peștelui – deși datorită nivelului economic redus și a ratei mari de șomaj ideea nu pare realizabilă și în Delta Dunării. În condițiile în care populația locală va înțelege că turismul și, implicit, veniturile lor pot crește ca urmare a conservării acestei specii, lucrurile s-ar putea schimba pe viitor.

Crearea unui muzeu/acvariu la Sulina în care să fie prezentate aceste specii, pe lângă componenta educativă, poate contribui la creșterea vizibilității sturionilor, putând deveni una dintre atracțiile turistice ale orașului.

15) Renunțarea la concesionarea luciului de apă

În prezent, ca urmare a creării unui monopol prin supraexploatarea ihtiofaunei în anumite regiuni ale Deltei Dunării, se constată atât declinul populațiilor, cât și o creștere a efortului de prindere. Reducerea presiunilor datorate pescuitului comercial și renunțarea la concesionarea luciului de apă ar crea premisele refacerii stocurilor de pește, cu efecte benefice atât pentru turiști și comunitatea locală, cât și pentru biodiversitate. Controlul mai strict al provenienței peștelui la primirea în cherhanale ar putea duce atât la diminuarea abuzurilor din partea turiștilor, cât și a cazurilor de braconaj. Se recomandă, de asemenea, introducerea unor puncte de control la intrarea/ieșirea din RBDD unde să se verifice respectarea normelor referitoare la cantitatea, calitatea și proveniența peștelui transportat de șalupele cherhanalelor în scopul valorificării.

16) Îmbunătățirea comunicației prin internet

Posibilitatea de a comunica rapid și a putea transmite informații/materiale în zonele izolate este esențială. În cazul RBDD, comunicarea prin internet ar putea fi realizată utilizând

infrastructura rețelelor de telefonie mobilă existente deja în zonă. Punctele de informare și porturile aflate de-a lungul brațelor Sulina și Sfântu Gheorghe pot fi dotate cu calculatoare cuplate la internet, accesibile publicului larg, cu ajutorul cărora doritorii să se poată conecta la fluxul electronic de informații (inclusiv la sistemul electronic de sugestii/reclamații al ARBDD).

17) Managementul deșeurilor

Deși planul de management al deșeurilor în RBDD a fost adoptat în 2006, implementarea lui se lovește încă de lipsa posibilităților de colectare/depozitare și transport, ceea ce în sezonul turistic devine o problema majoră. În prezent, mulți turiști își colectează gunoiul în saci de plastic, dar lipsa unor spații organizate în care să poată fi colectate și apoi transportate către punctele de reciclare/distrugere face ca oamenii să lase gunoiul pe mal, unde în scurt timp zona devine insalubră sau gunoiul ajunge în apă. Dacă gunoiul menajer este biodegradabil, în cazul plasticului, metalului sau sticlei problema nu este la fel de simplu de rezolvat – dar aceste materiale pot fi reciclate. Populația locală ar putea fi cooptată, contra unei sume modice, la adunarea acestor deșeurii și transportarea lor către spațiile de depozitare/centrele de colectare. În localitățile/port situate de-a lungul brațelor navigabile ale Dunării se pot amenaja spații de depozitare pe categorii (plastic/sticlă/metal), de unde deșeurile pot fi întâi compactate (de exemplu, cu un compactor similar celor existente deja la Sulina sau Sfântu Gheorghe), preluate de navele Navrom (contra unei taxe) și aduse la Tulcea pentru valorificare. O altă locație în care ar putea fi amenajate spații de colectare a deșeurilor din plastic/sticlă/metal sunt stațiile de benzina STAR 2000, la care se pot atașa platforme plutitoare pe care să fie ancorate eco-pubele; întrucât aceste stații au o arie de acoperire destul de largă pe teritoriul Deltei Dunării, s-ar putea asigura astfel și colectarea deșeurilor din zonele mai izolate. În acest caz, transportul ar trebui realizat separat pentru aducerea deșeurilor până în porturile de pe brațele Dunării, de unde poate fi preluat de Navrom. În timpul sezonului turistic, transportul de colectare a deșeurilor trebuie organizat mai frecvent. Spațiile în care se pot depozita deșeurile trebuie menționate în regulament, pe panourile și hărțile aflate la intrarea în rezervație, popularizate în campinguri etc. Chiar dacă activitatea de colectare a deșeurilor nu este rentabilă din punct de vedere financiar (transportul putând fi mai costisitor decât suma încasată pe deșeurii), ea poate fi subvenționată din alte surse, de exemplu, taxe/permise de acces sau amenzi.

Acad. Octavian Popescu

Dr. Cristina Sandu